
En framtid att längta till

---

en novellsamling

En framtid att längta till

---

en novellsamling

Utgiven med stöd från Uppsala universitet genom Institutet för forskning om målkonflikter i hållbar samhällsomställning, UUniCORN (2025).

Förord

En framtid att längta till! Något att se fram emot, planera för och hoppas på! Detta är en viktig del av livet, det styr våra liv, hjälper oss igenom svåra tider och utmaningar och ger krydda till vardagen. Att längta efter att få träffa någon igen, att se fram emot en högtid eller festlighet som planeras, en examen, ett kommande drömjobb, eller kanske hoppas på att en dag bli morfar. Planerna vi gör och förhoppningarna vi har skapar framtiden och styr våra val.

Världen står idag inför många utmaningar, och vi behöver positiva framtidsbilder mer än någonsin. Det blir alltmer tydligt och oundvikligt att vår livsstil och de samhällsstrukturer vi byggt upp under lång tid inte är hållbara i längden. Vi behöver ställa om, hitta nya vägar, förhållningssätt och förväntningar. Men att ställa om till ett regenerativt samhälle, till ett liv som inte är beroende av fossila bränslen, till ett samhälle utan många av de material vi tar för givna och med en större hänsyn till naturen och den biologiska mångfalden kommer inte bara att kräva gemensamma ansträngningar. Det kommer också att kräva fantasi och kreativitet.

Människan har alltid använt sin fantasi och kreativitet till att berätta historier. Historier för att minnas det som varit, för att bearbeta händelser och livssituationer, för att förstå livet och för att drömma sig bort. Berättelser är en stor del av våra liv,

och är det sätt på vilket vi skapar mening och förståelse för vår värld. Ibland pratar vi om det som just livsberättelser, ibland som narrativ, där berättelsen skapar gemensamma referensramar och hållpunkter. För att nå en hållbar framtid, en framtid att längta till, behöver vi skapa positiva berättelser och gemensamma visioner. Vi behöver flytta tanken till vad som är möjligt och låta längtan efter en ljusare framtid leda våra val och beslut.

I den här novellsamlingen får vi ta del av olika berättelser. Några handlar om en avlägsen framtid, andra om vad som skulle kunna vara en snar morgondag. Några beskriver en framtid som är väldigt olik vår nutid, medan andra har hög igenkänningsfaktor. Gemensamt är att de alla inger hopp och skapar bilder och visioner om en framtid som är möjlig. Trevlig läsning!

Uppsala 2025-11-21

Mats Målqvist
Föreståndare för UUniCORN

Innehållsförteckning

Förord; Mats Målqvist.....	3
En dag av lycka; Hedvig Morén	7
Timmar i trädgården; Frida Berglund	11
Våra systrar och bröder; Fredrika Fabri	18
Alla vi drömmare; Ylva Jacobsson	21
Vi är Uppsala; Vilgot Wallner.....	27
Celastria; Therese Sjöqvist	33
Vind i håret; Lena Söderström.....	40
Sagan om hur vi förvandlades från konsumenter till medmänniskor; Eva Asplund	47
Allt detta; Arvid Eriksson	53
Minnen från skyskrapor; Carina Persson	59
Tack till författarna!.....	63

En dag av lycka

Hedvig Morén

Jag slog upp mina ögon. Ett nytt datum, en ny dag att minnas. Jag klev upp ur min säng. Trappan knarrade när jag gick ner. Frukosten stod redo på bordet. Te, macka och fil. Det skramlade inifrån köket. Jag började slafsa i mig allt, jag spillde lite på min tröja. Jag tänkte att det inte gör något. Mamma kom in.

"God morgon."

"God morgon," sa jag medan jag tuggade ur. Jag gick mot badrummet och började klä på mig. Jag ställde mig framför spegeln.

"God morgon Ifa."

"God morgon spegeln."

Jag älskar min talande spegelvän. När jag var klar gick jag ut i hallen och satte på mig skorna. Det luktade gott inifrån köket... plättar. Jag öppnade försiktigt dörren. Jag ropade hejdå och fick ett svar inifrån köket innan jag gick ut. Jag längtade till efter skolan, då ska mamma och jag gå till Återvinnaren och stoppa in min tröja med hål. Jag älskar det, för tröjan ser ut som ny när den kommer ut. Sedan ska jag och min kompis Lo ut med vår eka. När jag kom till skolan väntade ballonger och glada barn redo för vår speciella dag, SKOLDAGEN. Vi firar att alla skolor i VÄRLDEN är gratis,

och gratis är också maten. Det är den bästa dag jag vet, vi firar och hurrar hela dagen lång. Min kompis Lo kom springande mot mig. Hon sprang snabbt på stället och gav ifrån sig glada läten.

”Det är...”, och så sa vi båda, ”SKOLDAGEN”.

Alla på skolgården rusade runt i ett glatt vimmel med glada tjut. Man kunde ABSOLUT inte låta bli att le. Det var nästan omöjligt. På lektionen hade vi svenska, men vi pratade om vad vi skulle göra under dagen. Vi skulle pyssla, rita och leka och ännu mer. På rasten lekte vi kull, alla skrattade och tjoade så att vi nästan trillade baklänges av fnitter. Alla väntade på att det snart skulle ringa in. Och så plötsligt hände det, det rang in. Alla barn rusade som en vild buffelhjord mot skolgården där nere, där ligger nämligen fotbollsplanen och där ska vi leka och ha disco. Alla samlades, vi spelade brännboll, fotboll och mer. Som sist men inte minst... disco. Det dansades och skattades som om alla blivit smittade av en skrattattack. Vi dansade tills det var lunch. Det var roligt. Till lunch så var det vegetarisk gryta. Det var gott. På sista lektionen så lekte vi lekar bara vi i klassen och spelade spel. Sedan åkte jag hem till mig med Lo. Vi såg hur pappa matade in kompost i traktorn, till sist stod han bara där ett tag och vilade.

”Lite mer kompost, pappa, det måste räcka till att åka en bit.” Han mumlade lite för sig själv. Alltså pappa, han måste ändå ha i så mycket kompost så att det räcker att åka en bit med traktorn. Det började för några år sedan. Istället för bensin eller diesel så kan man använda kompost som bränsle. Men nu ska jag, mamma och Lo iväg till Återvinnaren. Lo

hade också trasiga kläder, så det var lika bra att ta med henne med oss.

När vi var framme så såg vi fåglarna kvittra i träden. Mamma började mata in kläderna. En av de hade en guldig stjärna på sig, det är min favorit. Hon stoppade i de i ett stort hål, sedan kom de ut på ett litet rullband. De var inte alls trasiga längre. Lo blev också glad över att se sina lagade kläder.

Nu satt vi i ekan. Havet lät så glatt under oss, och flytvästen passade perfekt. Vid ytan simmade det fisk, i alla sorters färger. Det var så vackert. Stenarna blänkte där nere på botten. Den svala havsvinden slog mot mitt ansikte, det svalkade så skönt. Lo skrattade och log.

”På havet är man fri”, sa hon.

Solen sken, fåglarna kvittrade och fiskarna hoppade. Kunde man ha det bättre? Mamma satt vid strandkanten och doppade fötterna. Men vi var inte som henne, vi ska doppa hela oss. När vi lagt in ekan till land igen så låg vi låg och flöt där ett bra tag på vattenytan. Det var svalt och skönt. Vågorna skvalpade in mot land, och så var det med tiden med. Dagen måste ju ta slut någon gång. Och det var det den just gjorde. Skymningen kom och jag sa hejdå till Lo. Mamma, jag, pappa och vår katt Vera landade vid köksbordet och spelade kort. Jag vann nästan varje gång. Men mamma och pappa kunde också vinna lite då och då. Men nu kom sömnen till mig. Jag borstade tänderna, gick på toaletten och satte på mig min pyjamas, det sista jag gjorde var att läsa lite av en bok som handlade om framtiden, men det var ganska likadan som vår

nutid. Men hur skulle den kunde vara annorlunda, när den redan är perfekt.

Timmar i trädgården

Frida Berglund

Snön låg tjock över Uppsala och dämpade alla ljud. Ovan jord var staden blågrå och stilla, men under marken andades en annan årstid. Hissdörrarna gled upp med ett mjukt sus och släppte ut varm, fuktmättad luft. Ljuset i det återbrukade parkeringsgaraget var milt och grönt. Här växte romansallat i prydliga rader, basilika i lådor, vinrankor längs spända linor och andra grödor som klarade förutsättningarna. Fiskar rörde sig i bassänger. Fiskarnas rörelser höll vattnet i omlopp, deras gödsel blev grunden för grödornas växtkraft i den hydroponiska odlingen. Ett slutet kretslopp, utan svinn. Vinterträdgården. En gång ett betonghav för bilar men nu en plats där händer och tid fick världen att växa vidare.

Farid, 70, steg av hissen först. Han drog långsamt in doften av jord och våt sten som om han drack den. Fingrarna var stela, men han strök ändå över en rad plantor, en vana, en hälsning. Han hade varit trädgårdsmästare hela sitt liv. När han gick i pension trodde han att jorden skulle klara sig utan honom. Den gjorde det, men han klarade sig inte utan den. Först hade han tvekat att gå med i tidsbanken. Vad skulle någon ha för nytta av en pensionerad man med slitna leder? Men en kväll gick han ner i garaget, satte händerna i jord som andra redan sått, och kände hur kroppen mindes. När han skrev in sina första timmar, rensning av ogräs och justering av lampor, fick han lika mycket tillbaka som den sjukvårdskunnige som bytte

ett bandage eller studenten som höll en läxläsning. Det var första gången han kände att hans livserfarenhet fortfarande bar samma tyngd som andras.

Nora, 32, kom efter, med jackan på armen. Sjuksköterska, ensam mamma, trött på ett sätt som satte sig i mellanrummen snarare än i musklerna. Den här julen var dottern hos sin pappa. Nora hade tänkt låna en timmes vila i tidens bibliotek och bara sitta i tystnad. Men systemet, som alltid parade ihop behov med behov, hade svarat att trädgården behövde henne mer än en massagefåtölj. Hon hade svurit i hissen men stigit in ändå. Hon mindes den första gången hon själv fått hjälp, en granne hon knappt kände dök upp en natt för att sitta hos dottern medan Nora blev inringd till akuten. Hon hade aldrig glömt känslan av att kunna gå utan dåligt samvete.

Isak, 12, kom sist. Kepsen bak och fram, blicken som ville visa att han sett igenom allt. Han hade fått en timmes läxhjälp av en student via tidsbiblioteket och skulle nu ge tillbaka. Han hade hoppats på något enklare, mindre smutsigt.

"Hej", sa Farid, mjuk och lite rostig i rösten. "Vi har bevakningspasset ikväll."

"Nora", sa hon kort. "Okej."

"Isak", muttrade pojken och sparkade till en back. "Vad ska jag göra?"

Farid visade vart huvudkranarna satt, hur man läste av fuktgivarna som blinkade som små stjärnor längs raderna. Nora öppnade den digitala loggboken i sin platta. Allt man gjorde här skrevs in, så nästa skift visste. Men loggen var mer

än en lista, den var kopplad till tidens bibliotek, själva tidsbanken. Varje timme som gavs registrerades och gav samma värde, oavsett uppgift. En timme bevakning var värd lika mycket som en timme omsorg eller läxhjälp. Det var systemets kärna, tid som valuta, rättvist viktad. Vid veckans slut drogs timmarna mot ens konto. Den som hade överskott kunde skänka vidare till fonden för äldre, sjuka eller de som av annan anledning inte kunde bidra i samma utsträckning. En delningsekonomi byggd på jämlikhet.

Det gnisslade redan från början. Farid försökte skämta om att salladen växte snabbare när man sjöng för den. Nora svarade inte. Isak muttrade att kompisarna spelade och att "det här är tråkigt". Farid log bara, men i hans bröst fanns en välbekant grop, kunskap som riskerade att bli kvar i fickan.

Då hördes ett dovt sus. Isak tappade en hink och svor, men golvet var redan blött. En matt glans spred sig över betongen. Farid var framme först. En huvudslang hade spruckit i en skarv, ett litet jack som hotade hela bädden. Vattnet rann där det ville, inte där det skulle.

"Om vi inte stoppar det här drunknar grödorna", sa Nora. "Skörden går upp till växthuset. Hela menyn..."

"Går att rädda", avbröt Farid. "Men vi måste leda om vattnet. Gravitation, inte tryck."

"Jag fattar inte", sa Isak.

"Som kulbanor", sa Farid. "Vi gör vägar åt det."

Nora nappade direkt.

"Hinkar här, baljor där, vi byter av var femte minut. Isak, kryp in och hitta sprickan."

"Varför jag?"

"Du är minst", sa Nora. Sedan mjukare, "och du har snabbast händer."

Han ryckte på axlarna, men pannlampan var redan på. Farid vred kranar i en ordning som satt i kroppen. Nora organiserade kedjan med hinkar och baljor. Hennes muskler mindes akutrummet: handla först, tänka sen.

"Hittar du något?" ropade hon.

"Här!" Rösten studsade i betongen, "en spricka precis före kopplingen."

"Lägg trasan runt", sa Farid. "Håll den hårt där en minut tills jag säger till. Du är viktigast nu."

Isak höll. Minuten blev till en evighet. Vattennivån sjönk där den skulle, steg där det behövdes. Farid testade kopplingen igen. Droppet dog.

"Klart", sa han. "För nu."

De såg på varandra, andfådda och leriga. Tre främlingar, tre människor med jord under naglarna.

"Utan er hade det inte gått", sa Nora.

"Jag trodde ingen ville höra mina knep längre", sa Farid.

"Jag hittade sprickan", sa Isak.

"Tillsammans", sa Nora.

De fyllde korgar med pak choi, basilika, morötter. Inga plastförpackningar, bara handdukar som gick att tvätta. Farid bar varsamt, Isak kämpade med en korg nästan större än honom, Nora tog den tredje. De gick mot hissen.

Kylan bet i kinderna när de kom upp. Ljudet av staden var lågt men närvarande, cyklar som svischade fram på upplysta stråk, värmepumpar som surrade från husväggarna. Längs Fyrisån gick kor, får, getter och vattenbufflar på strandängarna. Sommartid betade de öppet, kor och får höll

gräset nere, getterna tog buskarna, medan bufflarna klev ner i vattnet, betade vass och drog upp rötter från botten. Vintertid fick de stödutfodring men fanns ändå kvar ute, och deras tyngd höll markerna öppna året runt. På så vis skapades små vattenytor där grodor, vadarfåglar och insekter hittade hem igen på. I gengäld fick staden en liten del mjölk, ost och kött, producerat i samklang med naturen.

Stadsträdgårdens växthus lyste varmt som en lykta. Dörrarna stod öppna. Inne ringlade långbord mellan träden, lampor från solenergi glödde i taket och värmen steg ur geotermiska golv. Barn sprang med pappersstjärnor, volontärer dukade fram soppor kokade på både skörd och räddat matsvinn. På menyn fanns också ost från kor, getter och vattenbufflar längs ån, och en gryta kryddad med en liten mängd kött från naturbetesdjuren. Skylten vid köket lød: 'Julmeny: Odlat + Räddat + Naturbetat. Tack till tidens bibliotek.'

"Ni hann", sa en kvinna med mjöl på kinden och tog emot grödorna som vinterträdgården producerat.

De gled in i de intensiva förberedelserna i växthuset. Farid visade barn hur man klipper basilika rätt. Nora fick en hand på armen. Vi har sparat en plats. Sätt dig. Hon log. Isak hittade sin mamma och höll upp basilikan som en fana.

"Jag hjälpte till! Jag räddade maten!"

Rösterna blandades. Någon berättade om bina som återvänt längs ån. En kvinna reste sig och höjde glaset. Hon berättade att hon kunnat avsluta sin sjuksköterskeutbildning tack vare tidsbanken.

"Jag fick timmar av barnpassning från tre olika familjer, och i gengäld gav jag tillbaka timmar i sjukvårdskunnande.

När jag tog examen var skulden betald, inte i pengar utan i tid." Applåderna blandades med skratt. En äldre man lade till:

"Och jag kunde bo kvar hemma tack vare de timmarna." Bordet fylldes av röster som korsade varandra, som trådar i samma väv.

När Isak skrev in sitt fynd i loggen, 'Spricka hittad under rör A3, åtgärdad tillsammans', blinkade hans platta till. En notis från tidsbanken: +1 timme insatt. Han höll upp den för Nora.

"Får jag alltså en hel timme för det där?"

"Ja", sa hon. "Alla insatser räknas. En timme för en spricka, en timme för att hålla någons hand, en timme för att spela fiol här ikväll. Allt vävs ihop."

"Men... kan jag använda det till vad som helst?"

"I princip", sa hon. "Du kan spara, byta, eller skänka. Vissa väljer att ge överskottstimmar till gemensamma fonden. Andra använder sina för att få hjälp med läxorna, laga en cykel eller låna en timme barnvakt."

Isak såg ner på kvittot på skärmen. Ett digitalt bevis, men det skulle också landa i den fysiska boken som låg i bibliotekets hjärta. Där fördes alla timmar in för hand, som en påminnelse om att tid inte bara är kod.

Maten var enkel, näringsrik och god. Gryn, kryddor, grönsaker och hantverksmässigt producerade animaliska produkter. Bröd bakat på spannmål från stadens egna åkrar. Någon skålade och glasen möttes.

"För timmarna!"

Farid berättade för barnen att citronträden faktiskt bar frukt, långsamt men säkert. Nora lät ett skratt bubbla upp.

Isak berättade om pannlampans ljus och fick folk att lyssna, gång på gång. Snön föll mot glastaket, stora flingor i ljuskäglor. Det blev stilla, som en paus i musiken.

"Jag lånade en timme för vila", sa Nora. "Det blev inte vila. Men jag fick något bättre."

"Du fick den tillbaka", sa Farid. "I en annan form."

"Jag trodde det var straff", sa Isak. "Men det var en investering."

Fiolen tog upp en melodi, röster smälte samman. Farid sjöng på sitt språk. Vid ett bord lyfte en pojke en basilika och doftade.

När kvällen blev natt reste de sig. Farid strök handen över bordskanten. Nora drog på sig jackan långsamt. Isak stod redan i dörren men vände sig om.

"Vi ses i loggen", sa Nora. "Eller här."

"Här", sa Farid. "Jorden håller tiden bättre än klockor."

De klev ut i snön. Växthuset lyste bakom dem som ett hjärta. Under marken fortsatte vattnet i sina kretslopp, fiskarna rörde sig i bassängerna, frön låg redo för vår. Längs ån gick djuren vidare, markerna förblev öppna. Tidens bibliotek bläddrade vidare i sina osynliga sidor, timmar lånades och gavs.

Framtiden var inte ett löfte långt borta. Den levdes redan nu, i gemenskap, i delande, vid bord där det alltid fanns plats för en till.

Våra systrar och bröder

Fredrika Fabri

Alla applåderar när de stora, vita seglen fylls med luft. Fartyget börjar röra sig. Jag vänder mig om och tittar på människorna som samlats på kajen, ser hur de blir mindre tills ansiktena inte längre går att urskilja. Himlen är blå och måsarna följer efter oss ut i skärgården och vidare.

Jag och Amanda får en hytt att dela. Genast börjar hon packa upp sin lila ryggsäck, placerar omsorgsfullt legogubbarna sida vid sida på överkastet. Hennes min är koncentrerad och luggen spikrak. Innan jag fick henne var jag inte säker på om jag ville ha barn, framtiden kändes så oviss. Men när jag blev äldre och reformerna började rullas ut så väcktes till slut den där längtan som folk talar om. Barnlängtan.

”Jag går och ser om jag kan hitta Vieras”, säger jag, och Amanda nickar. Trots att det är många människor ombord så finns det ett lugn i korridorerna. Överfarten tar nästan två veckor så alla hinner komma i ordning. I cafeterian hittar jag henne. Hon vänder sig om och höjer handen till hälsning.

”Jag fyllde så att det räcker till oss båda”, säger hon och håller upp termosens. Vi kramar om varandra och går sida vid sida tillbaka till hytten. Genom de runda fönstren ser jag vågornas rörelser.

"Hej Manda", säger Vieras och sätter sig bredvid Amanda på den väggfasta sängen.

"Hej", säger Amanda men tittar inte upp, är uppslukad av leken. Vieras vänder sig till mig istället.

"Känner du dig redo?", säger hon.

"Inte riktigt. Men vi har ju tid att förbereda oss." Vi ler mot varandra. Vieras har varit med förut men för mig är det första gången i Internationella Tinget. Representanter från alla länder samlas och fattar gemensamma beslut. Sju generationer fram planerar man, sådan är rutinen. Både jag och Vieras har valts ut av medborgarråden. Jag från mellersta Sverige, hon från Sapmi.

"Det var mest på skoj som jag sökte", säger jag nu till Vieras. Hon tar fram två muggar ur sin väska, håller upp kaffet. Räcker det till mig.

"Så kanske det är", säger hon.

Dagarna går och tillvaron på fartyget blir bekant. På morgnarna går vi till cafeterian och äter frukost. Medan föräldrarna ser på nyhetssändningen börjar barnen leka. Ofta ställer de stolar på rad och låtsas att det är ett tåg. Jag älskar att se Amanda så, glad och uppspelt.

"Hon har utvecklats så mycket", säger jag till Vieras.

"Hur gammal var hon när du fick henne?"

"Två år."

Alla vuxna ombord turas om att passa barnen, skapar tid för varandra till diskussioner och läsning. Fartyget rör sig över det mörka vattnet, närmar sig land och Internationella Tinget.

Till slut är det dags att gå upp på däck, vädret är milt och hamnen nära. För första gången ser jag henne, frihetsgudinnan. Statue of Liberty. Hon ser precis ut som på bild. Vattnet har stigit lite, närmat sig hennes fötter där hon står på sin höga sockel. Vad vi än gör kommer havsnivån att fortsätta höjas. Träden och växterna samlar upp koldioxiden, skogarna växer, både på land och i havet. Men en viss höjning blir det ändå. Det förflutna kan inte göras ogjort. Så tänker jag, helt utan ångest. Utan oro. Historien är en tillgång, en lärare.

Nu lämnar vi fartyget, går nedför den långa, vita landgången. Vieras håller min ena hand, Amanda den andra. Hennes mörka hår rör sig i vinden. Vi känner lukten av hav och land, av tång. Det är spännande att vara på en ny plats, och jag kan språket, förstår vad som händer. Amanda tittar upp på mig.

"De välkomnar oss", säger jag.

En kvinna ler mot mig.

"Vad sa hon?"

"Ni är våra systrar", sa hon, svarar jag. "Ni är våra systrar och bröder."

Alla vi drömmare

Ylva Jacobsson

En annan tid. En annorlunda värld. Inte perfekt, men på många sätt bättre. Så vem är jag? Jag är en av dem som väver på Drömmen. Arbetet på Drömmen är samtidigt en vetenskap, en religiös praktik och en konstform. Drömmen är vår gemensamma skapelse, resultatet av mänsklighetens förenade ansträngningar att forma framtiden. Alla vi drömmare tillhör Kyrkan, har valt att ingå i någon av dess Ordnar. Själv tjänar jag Havets orden, en av de största. Det är inte nödvändigt att leva klosterliv, men sedan jag uppnått medelåldern kändes det viktigare och viktigare att ägna återstoden av mitt liv åt att tjäna Livet.

Späckhuggarna är mitt speciella studieområde. De upphör aldrig att fascinera mig, och en stor del av min tid går åt till att följa dem med teknikens hjälp - att försöka tolka deras språk och inbördes interaktioner. Andra drömmare ägnar sig åt att förstå myror, elefanter eller träd och svampar. Och oräkneliga andra arter. Vi tror oss veta tillräckligt nu för att kunna upprätta en något djupare kommunikation med många slags djur, men det är alltid en avvägning. Ska vi ingripa i deras liv på ett medvetet sätt eller låta dem vara så ostörda som möjligt?

Drömmen handlar om Balans, men också om Förändring. Jämvikten rubbas och förskjuts ständigt när livet tar sig nya

former. Ljuden från havet ekar ständigt inom mig, som musik. Jag kan känna hela Jordens samlade vattenmassor som en oupphörlig rörelse. Det kalla vattnet som sjunker vid polerna och formar djuphavsströmmarna. Ytströmmarna, tidvattnet och vågorna.

Späckhuggarna har inga tillhörigheter och vet inte när de ska få nästa mål mat. De är lika oss på många sätt och ändå totalt olika. Frivilligt vald enkelhet är egentligen inte så enkelt. För oss som lever klosterliv faller det sig på sätt och vis naturligt: man har sin lilla men funktionella cell där väggarna kan lysa upp med teknikens hjälp och öppna ett fönster mot världen. Man har sina få tillhörigheter. Klädnaden som kan skifta form och färg efter omständigheterna och sällan behöver tvättas. (Det fungerar, men fråga mig inte hur) Ändå är avståendet en ständig kamp man för med sig själv, en strävan att inte fästa sig vid Saker. Himmelen är ett paradiset bara för den som passar in där, och hållbarhet är en praktik och ett sinnestillstånd man måste odla.

Vi som väver på Drömmen har få materiella ägodelar, men det kompenseras av att vi har ett fönster mot evigheten, en förbindelse med Livet ända in till Jordens hjärta. För Drömmen handlar inte bara om mänsklighetens framtid utan om livets utveckling och bevarande. Alla de stora ordnarna verkar för bevarandet av livet i all sin mångfald och föränderliga komplexitet. Men Drömmen handlar inte bara om Jämvikt och Balans utan också om Expansion. Vissa av oss verkar för att förvalta naturen här på vår egen planet medan andra ägnar sig åt att planera för livets expansion ut i rymden. Rymdens orden är en av de största och mest inflytelserika, och

man ska inte sticka under stol med att det ibland uppstår konflikter kring resursfördelningen. Expansionsfalangen lockar till sig många av de mest ambitiösa och skickliga drömmarna. Ändå är Jordfalangen nödvändig om expansionen ska bli möjlig och hållbar; för att skjuta livskraftiga skott måste en växt ha ett friskt rotsystem. Och för att kunna expandera till främmande och livsfientliga miljöer behöver vi all kunskap vi kan samla på oss om livet här på Jorden. Även om resten av universum visar sig vara tomt på liv är vi ändå inte ensamma, eftersom vi delar den här planeten med ett otal andra kännande och medvetna varelser.

Existentiell hållbarhet. Ett sinnestillstånd man uppnår med hjälp av Kyrkans insikter om Naturen. Att träna upp sin mentala styrka och motståndskraft är en nödvändighet i vår oförutsägbara värld, som härjas av stormar, bränder och naturkatastrofer våra förfäder var mer förskonade ifrån. Att träna kroppen till ett effektivt redskap är också en aspekt av tjänandet. Vi måste vara resilienta för att det gemensamma livet i samhället ska fungera.

Bekämpandet av rädslan är ett villkor för att tekniken och våldet inte ska lamslå civilisationen. Att vara utlämnad och samtidigt ha en inre trygg punkt. En medvetenhet om sårbarhet men också om förbindelsen med resten av Flödet. En inställning till livet som är både engagerad och lite opersonlig - eller kanske snarare överskrider det personliga? Det får inte rädslan att försvinna, men det hjälper en att acceptera och leva med risker, kaos och turens växlingar. Genom medvetandet om att vi alla ingår i Flödet, har en förbindelse med allt annat i Naturen.

När jag lämnar min bostad iklär jag mig hastigt Jaguar, för att kunna röra mig ensam och trygg i staden. En mental mantel och ett känslomässigt skydd som jag har övat mig på att frammana. Jag gör om klädnaden till en färgglad festdräkt. Det är kvällen innan den stora pilgrimsvandringen. Vilket betyder stadsfest med allt vad det innebär. Städerna bildar ett nätverk i den alltmer förvildade omgivningen. Naturkrafterna har fått oss människor att förskansa oss i de städer som bäst klarar påfrestringarna klimatförändringarna medfört. Delar av städerna består fortfarande av skyskrapor, glas och betong, men den nyare bebyggelsen har inspirerats av naturen. Den uppvisar en större likhet med termitstackar, grottor och underjordiska hålor anpassade för människor. Det finns en strävan att bygga skönhet i många och skiftande former, där fönstren inte nödvändigtvis är fyrkantiga och där materialen hämtas från den omgivande naturen så att de smälter ihop med omgivningen. Men skyskraporna är inte bara fornlämningar som står och förfaller. De används i likhet med resten av staden till fasadklättring och parkour. Själv är jag för gammal för fasadklättring nu, men det är ett populärt nöje bland många ungdomar. Och inte sällan ser man våghalsiga människor dansa på lina och kasta sig i trapetser mellan de höga huskropparna. Att vara stadsbo är att vara aktiv ute i stadsmiljön, att äga sin stad. Nu under stadsfesten kommer människor i alla åldrar att samlas för att dansa invecklade danser på Stora torget. Vi kommer att uppföra körverk och teaterföreställningar ute i det fria. Framåt natten samlas människor runt eldarna för att lyssna på berättelser och själva berätta, så som människor gjort i alla tider. Allt det

här är en del av Drömmen. Att vara mer hel som människa är komplementet till den tekniska utveckling som utgör både en hjälp och ett hot mot vår överlevnad. Vi blev färre när sjukdomar och miljökatastrofer drabbade oss. Vi började splittras som mänsklighet och förgrenas, så att vi idag ser början till olika människoarter, alla med sina styrkor och svagheter. Och Drömmen behöver samtliga, har en uppgift för var och en av oss. Vår samlade kompetens i samverkan med tekniken är det som ska göra Expansionen möjlig.

Jag köper rostade syrsor och grönsaker i ett stånd, äter medan jag rör mig långsamt genom folkmassan. Det mesta av maten och andra nödvändigheter produceras inom staden eller i dess närområde. Långväga transporter av varor har blivit något som i stort sett tillhör det förflutna. Det är vi människor som rör på oss. Imorgon ska jag lämna min hemvist för i år och vandra till ett systerkloster. En lång vandring på ett par månader för att utbyta information och lära av mina bröder och systrar. Mänskligheten cirkulerar. De gamla pilgrimsvägarna har tagits i bruk och nya vägar har öppnat sig så att klostren bildar ett världsomfattande nätverk. Städerna samlar huvuddelen av världens befolkning, men få är permanent bofasta. De flesta av oss är nomader i någon mening, och vi är hemma där Kyrkan finns och går dit Drömmen leder oss. Drömmen är sammanflödet av tekniken, fantasin och kreativiteten vi gemensamt äger.

Späckhuggarna lever i familjegrupper och håller ihop hela livet. Vissa fåglar är monogama medan andra inte är det. En del vargar lämnar sin flock för att starta en egen. Eller också ansluter de sig till en ny flock någon annanstans. I en

vargflock är det ledarparet som får ungar medan resten bidrar till att uppfostra och föda dem. För andra arter återigen går livet helt och hållet ut på att fortplanta sig till varje pris och sedan dö. Vem kan säga vad som är rätt? Naturen omfattar alla slags relationer och som människor har vi ett val. Själv har jag inga barn. Jag har känt kärlek och lojalitet och haft en familj att dela mitt liv med. Människor är olika. För mig blev det viktigaste att tjäna Drömmen. Späckhuggarna blev en slags annorlunda familj för mig, och kanske gjorde det mig i någon mån mindre mänsklig. Samtidigt är Havets orden min utvidgade släkt. Jag är inte ett löv som blåser i vinden utan deltar i en gemensam strävan som fyller livet med mening. Imorgon, i gryningen, när pilgrimståget lämnar staden kommer det att finnas människor som vinkar av mig. Och vi ska säga till varandra, så som andra troende traditionsenligt sagt till varandra när de skiljts åt:

*May the road rise up to meet you. May the
wind always be at your back.*

*May the sun shine warm upon your face, and
rains fall soft upon your fields.*

And until we meet again,

May God hold you in the palm of His hand.¹

Så jag ger mig in i dansen vid Stora torget, följer med i rytmen och de invecklade turerna tillsammans med alla andra. Låter mig uppslukas av ljudet av trummorna.

---

¹ "Må din väg gå dig till mötes" är en psalm vars text och melodi ursprungligen är en irländsk visa och bön. (Källa: Wikipedia)

Vi är Uppsala

Vilgot Wallner

Idag hade rakbladet bestämt sig för att han skulle blöda. Blodet som rann ner, lite överallt i ansiktet, var ett bevis på det vassa bladets beslutsamhet. Men det var också ett bevis på något annat; Han var gammal. Inte längre kunde han raka sig utan att handen darrade något förfärligt. Att få små skärsår i ansiktet var nuförtiden oundvikligt. Men inte blev han bitter för det. Hur går ordspråket? Just det, vill man vara fin så får man lida pin. Idag ville han vara fin. Extra fin. Och om det skulle betyda att han får lida lite mer, så visst. Efter att han rakat sig kammade han håret, tog på sig sin marinblå kostym, satte på sig finskorna, som han spenderat morgonen med att putsa, tog hatten från hatthyllan, sin käpp och gick iväg.

Berusad av lycka gick han med snabba steg mot den nyfunna kärleken i sitt liv. Lite för snabbt, eftersom han behövde stanna och sätta sig på en parkbänk i några minuter innan han fortsatte. När han kom till konstmuseet var han, som vanligt, den första besökaren. Han såg alltid till att komma precis vid öppning. Det betydde ju att han skulle få mera tid med den ögonsten som var anledningen till att han steg upp på morgonen, att han tryckte rakbladet mot sina kinder, att han envisades med att kamma sitt hår till en perfekt bena, trots att det bara var några hårstrån kvar på hans hjässa, att han putsade sina skor tills han fick mjölksyra i armarna och pressade kostymen tills pressveckan blev en rak och orubblig

linje likt den färd som Amors pil hade färdats rakt mot honom, den dagen för någon månad sedan, på konstmuseet och gjort honom förälskad. Sedan den dagen hade han kommit tillbaka varje dag som de hade öppet. Han kunde inte hjälpa det. Han var en fisk som fastnat på en krok, med skillnaden att han var på land och färdades mot vattnet, mot konstmuseet, där hans akvarium fanns som gav honom liv och gjorde att han återigen kunde andas. Sedan han en dag förklarade detta för en i personalen på museet så har han inte behövt betala inträde. Det hade han dock aldrig behövt göra. Det var gratis för alla. Men vem gillar inte att dagdrömma om att man är speciell.

”Att få tillbaka andan ska inte någon behöva betala för.”
Brukade den unga kvinnan bakom informationsdisken säga när han ibland, skämtsamt, på sin väg hem frågade vad han var skyldig.

När han gick in genom entrén idag, förbi informationsdisken, var det som vanligt. Personalen hälsade honom glatt välkommen. Han lyfte på hatten, och som en trollkarl som fiskar upp en kanin ur sin hatt, fiskade han upp sin biljett ur sin, en biljett vars existens bestod av att bara vara sig själv. Vänlighet hade alltid förundrat honom mer än magi. Kanske för att han var uppväxt i en tid som hyllade självisheten, en tid där ordet framgång syftade på individuell framgång och inte gemensam framgång. På senaste tiden hade han verkligen blivit förundrad över människors vänlighet. Varje möte var som att vandra mot en välkomnande öppen famn som tog emot honom och fick honom att känna sig sedd. Inte som tidigare, då de flesta möten med andra mer hade känts

som att vandra mot ett hårt, slutet, klot. Ett klot vars hårda yttre kunde få vem som helst att känna sig som en bowlingkägla som slås ner av andras väg framåt. Han undrade om han var den enda i staden som hade förundrats över människors vänlighet den senaste tiden. Men han var rädd att bryta illusionen, ifall det bara var en, om han frågade någon.

Efter sin entré gick han vidare in mot museet, mot labyrinten, där varje vägg bestod av upphängda konstverk. Men inte hade han svårt att hitta vart han skulle. Det var som om hans hjärta gick före honom och allt han behövde göra var att följa dess fotspår. När han hade kommit till museets innersta rum tog fotspåren slut. Han stannade vid bänken som var placerad mitt i rummet. Där satte han sig och kände hur hjärtat hoppade tillbaka in i hans bröstorg. Framför honom, på bänken där han satt, hängde en stor tavla. Tavlans motiv föreställde en bild av Uppsala stad snett uppifrån. Färgerna lyste på ett sätt som han aldrig sett dem göra förut. Det kändes inte möjligt att färger kunde bete sig så. Det var som om tavlan levde. Den hade ett hjärta som höll färgerna vakna. Som en människa så andades den också, fast tyst och omärkbart för att inte störa betraktaren. Alla andra tavlor han hade sett tidigare jämfört med den här var som en tom natthimmel utan stjärnor. Men här, på tavlan, var stjärnorna överallt. Det var inget ljus omringat av mörker, där mörker är den dominerande faktorn. Det här var mörker omringat av ljus. Han var fast, besatt, tavlan hade honom låst fast honom där han satt. Här var hans akvarium, sittandes framför tavlan. Här lät han sig sänkas ner, känna hur något vasst drogs ur honom och hur han, återigen, fick andan tillbaka.

"Tillbaka idag igen ser jag. Jag är inte förvånad. Tavlan är verkligen fantastisk" sa en röst bakom honom. Det var den unga kvinnan som jobbade på museet.

Han vände sig om och nickade. Sedan vände han tillbaka blicken mot tavlan. Han hade inget emot att bli störd. Alla som jobbade på museet var så trevliga. Men fick han välja satt han gärna ensam.

"Har du någonsin funderat över hur konstnären kan ha fått färgerna att lysa så mycket?" sa en röst bakom honom. Det var återigen den unga kvinnan.

"Jo, jag..."

"Testa att gå närmare" "Ursäkta?"

"Gå närmare. Bara ett litet tips" Sedan log hon och gick vidare.

Eftersom han hade hela dagen på sig att sitta ner och beundra konstverket följde han lydigt hennes tips och gick närmare. Han ställde sig upp och närmade sig tavlan. Ju närmare han kom, desto mer kände han sig iakttagen. Han vände sig om och såg att han var ensam i rummet. Men när han återigen vände blicken mot tavlan kunde han inte skaka av sig känslan av att någon stirrade på honom. Det var då han såg ansiktet. Av förvåning så tappade han sin käpp. I tavlan såg han ett ansikte som tittade på honom och log. Han gick ännu närmare för att studera ansiktet, då hände det märkligaste. Han fick syn på flera ansikten. Överallt i tavlan fanns ansikten. Eller rättare sagt små, små porträtt av andra människor. Tavlan var målad med pointillism. En målningsteknik där man låter små,

tätt placerade punkter av färg skapa bilder. Eftersom punkterna är så nära varandra uppfattas de som blandad färg när människoögat ser dem på avstånd fast färgerna är oblandade. Den här tekniken gör att färgerna får en ljusare effekt.

I tavlan han nu stirrade på var varje punkt ett litet porträtt av en människa. Omöjligt för ögat att se om man inte gick riktigt nära. När han såg och beundrade alla porträtt blev det klart för honom varför konstverkets namn var 'Vi är Uppsala'. Punkterna var porträtt av invånare i staden. Där fanns porträtt av en blandning människor med olika etnicitet, hudfärg och religion. Där fanns porträtt av gamla människor, unga människor, friska människor, sjuka människor, tjocka människor, smala människor, kvinnor, män, transpersoner, människor med funktionsnedsättningar, människor med olika yrken, lärare, läkare, byggarbetare, frisörer, bagare, servitörer, servitriser, kockar, författare, parkarbetare, sjukvårdare, taxichaufförer, busschaufförer, förskolelärare med mera. Han insåg att det inte var konstigt att tavlan lyste. Han insåg att det inte var konstigt att staden lyste. Han insåg att det inte var konstigt att han på senaste tiden förundrats över människors vänlighet. Han insåg att det inte var konstigt alls. Likt att tavlan bara kan lysa om alla punkter är med, så kan ett samhälle bara vara bra om alla människor känner sig inkluderade. Tavlan var en representation av Uppsala. En stad där alla var inkluderade och kände sig delaktiga. Till slut fick han syn på sitt eget porträtt i tavlan och plötsligt kunde han känna hur något rann nedför hans kinder. Inte blod den här gången, utan tårar.

Han stod där tyst tills han kände hur värmen steg inombords. Tårarna måste ha burit med sig en tyngd bort från hans ansikte som nu gjorde att mungiporna kändes lättare än någonsin att dra upp. Leende, tog han några steg tillbaka, beundrade tavla på avstånd en sista gång, nickade farväl till alla osynliga ögon som stirrade på honom och gick ut. Han må vara gammal, men i den här stunden kände han sig inte svag. Tvärtom. Han vandrade stark in mot staden, en stad som tog emot honom.

Han vandrade stark in mot staden, en stad där hans tillhörighet var lika given som någon annans. Han vandrade stark in mot staden, en stad där hans styrka, var invånarnas gemensamma styrka. Han vandrade, alla vandrade, starka in mot staden, en stad vars öppna famn inte var stängd för någon. En stad som lyser för att alla känner sig inkluderade.

Celastria

Therese Sjöqvist

Staden som är gjord av drömmar svävar bland moln. Det är en stad där himlen aldrig blir någonting annat än blå. Marken är frodig, frisk och grön, där det aldrig finns en enda antydan till nöd. Varken fara eller mara lurar vid något hörn. Inte ens en endaste ros kan ge dig någon törn. Där svallande brus ej förekommer råder endast lugn harmoni. Drömmar där allt går som det ska. En stad där ingenting kan gå någonting annat än bra. Hoppet går aldrig sönder där, det finns ej fattigdom eller misär. Här finns det bara lycka, om detta finns det väl bara en sak att tycka. Natten är en tid att sova, men dagen alltid en ny dröm att lova. Denna stad har allt att ge och får dig endast att le. Mitt Celastria är en stad som svävar bland moln. Mitt Celastria är en dröm bland få.

Natten är en tid att sova, men dagen alltid en ny dröm att lova. Amaryllis låter stolt blicken vandra över hennes hemstad. Stjärnan Celastria, som det brukade stå om i de där historieskärmar (vad var historieböcker för någonting nu igen?) Ett sådant där förhistoriskt ord ingen kunde förstå sig på. Frånsett konstiga och förhistoriska begrepp är hon ändå stolt över sin stad. Hennes stjärna Celastria är en hemlig juvel som ofta ser ut att bada i en silverfärgad dimma, där du kan ana silhuetterna av alla storslagna och rentav gnistrande byggnader. Andra delar av staden är som gjorda av brons och koppar, på lätt murriga tegelfasader. Historia och framtid

som möts. Det är kugghjulen vars snurrande aldrig stannar och ångan som alltid omger dem. Maskinernas fräsande skulle på något sätt alltid vara en del av staden. Framför sig kan hon se höghastighetståg som åker så snabbt att det knappt är möjligt att se. Staden där de verkligen blev tvungna att bygga allt på höjden eftersom vattennivån fortsatte stiga efter det tjugotredje århundradet. I alla fall är det vad hon minns från historielectionerna.

Historia är viktigt för att förstå stadens uppbyggnad, men också hur alla arkitekter och ingenjörer tillsammans löste de där problemen. Inte minst genom sättet de för ungefär hundra år sedan lyckades med att omvandla åsknedslag till ström, det nya inom miljötank som det hette för länge sedan var just det där med åskraft snarare än vattenkraft eller vindkraft. Annars hade de också lyckats omvandla ånga till dricksvatten. Celastrias ingenjörer var verkligen världsledande. Ett annat exempel var ju hur de lyckades konstruera byggnader på vad som förr tydligen kallades ekologisk hållbarhet. En del av byggnaderna som sträcker sig mot himlen lyckades de trots allt konstruera av gammalt metallskräp och annat som skulle slängas. Celastrias stolthet det här århundradet, menar en del. På de kristallklara silvertornen med kugghjul av brons och koppar som utsmyckning sträcker sig också slingrande växter upp mot. Vertikalodlare har tydligen varit ett populärt yrke de senaste 200 åren. Naturligtvis är det inte så konstigt när deras sprakande Celastria ändå blivit någonting av en stad bland molnen som samtidigt snurrar på sina kugghjul. Genom att bara stanna upp är det som om hon kunde höra de där tickande ljuden. Stadens bultande hjärta. På en del byggnader

hade ju vissa arkitekter och ingenjörer konstruerat avtagbara farkoster, som piloter styrde genom molnen. Högre byggnader där skuggor i en blandning av svart och silver dansar framför dig. Blinkande slingor av lyktor som letar sig fram mellan gatuhörnen och mellan varenda bucklig kullersten (vars växande mellanrum som folk jobbade på att släta över). Svepande kappor och korsetter som såklart är högsta mode.

Staden fyller 5000 år, därför har det här med Celastrias historia blivit ännu viktigare. Utvalda delar som handlat om vad stadsdelarna hetat förr i tiden, Skimmer, Silfverstam och Stjärnstoftet. Någonting som hette Åkatraktion fanns tydligen också. Inte för att deras utbildare uttryckligen sagt att Åkatraktion var en stadsdel. En underlig tanke var det ju minst att människor samlades på en plats för att åka någonting som hette karuseller? Hon kunde inte förstå vad som var syftet med det, eller hur sådant påverkade ett samhälles produktivitet. Tränade människor på att inte bli yra? För henne var det obegripligt och detsamma gällde vad de nu kallade för fotboll. I vilket syfte sprang människor omkring på ett fält och jagade efter en boll? Bollen var ju trots allt inte ett radioaktivt föremål att sparka till varandras fiender. Människor var ju förr i tiden så ofantligt mycket svagare dessutom, så varför skulle de ha jagat en radioaktiv boll utan utrustning? Tanken förvirrade henne något enormt. Dessutom hade människor blivit så mycket starkare bara att leva i Celastia, med luften och inga så kallade kemikalier folk använde för länge sedan. Vad hon vet om hamnen däremot är ju att den nuförtiden är en praktfull vattenreservoar eftersom vattennivån har stigit så mycket att celastrianerna verkligen

fick ta till sig utmaningen kring stadsplaneringen. Molnvakterna hjälpte ju förstås till på sitt sätt.

Alla välklädda molnvakter med sina sidenblusar, utsmyckade kängor med snörning och dekorerade handskar som att de blivit övertygade om att deras händer var för fina för att smutsas ner. Stadens nutida molnvakter (dagens kontorister så vitt Amaryllis hade förstått det), laddade alltid upp information genom hologram från torget. Teknologin anses ha blivit mer specialiserad på senare år, trots allt. Individerna i samhället ansågs (sedan några hundra år tillbaka) inte längre kunna använda teknologi på ett nyttigt sätt som främjade samhällsutvecklingen för gruppen. De fick ju reda på allt som behövdes om deras historia från molnvakterna. De som ibland kunde föreläsa för dem. All ytterligare information de behövde veta om sin historia kunde ju bara gälla jubileet. Att annan historia skulle kunna vara till nytta för dem att lära sig hade inte Amaryllis hört någonting om. Hela Celastria hade förstås dessutom gladeligen samlats ute på torget, eftersom alla sedan länge sett fram emot 5000-årsjubileet. Ett storslaget sådant också.

Stadens kommande 5000-årsjubileum skulle vara alldeles sprakande på många sätt och vis. En del lovade holografiska bilder som skulle visa Celastrias natur i ett interaktivt 8D-format så starkt och mäktigt att barnen bokstavligen har förmågan att snudda vid årtusenden av biologisk och geologisk historia. Cyberkonstruktörerna hade tydligen lovat det. Virtuella scener skulle annars spela upp omkring dem i centrum under någon form av guidad tur, för att visa hur Celastria har förändrats under 5000 år, från dess att staden

byggdes till ingenjörernas och arkitekternas alla idéer på den nuvarande staden. Konstnärer, dansare och akrobater skulle på olika sätt visa sina konstverk genom vertikala installationer, inte minst bland alla färgsprakande blommor som vertikalodlarna hade ordnat inför jubileet. Amaryllis kunde knappt föreställa sig hur många spännande saker de skulle kunna hitta på, från att visa de simulerade färgerna på gatorna genom hela Celastria till ingenjörer som visar blickfångande och häpnadsväckande demonstrationer av hur de fyra elementen möts. Inför jubileet hade hon förstås hört allt möjligt.

Någon av akrobaterna försöker skryta med förmågan att sväva och cykla i tomma luften, genom konsten samt tekniken inom magnetism. Inte ens nu visste i alla fall hon hur det skulle gå till. Vid torget skulle en annan skulptur visa roterande glaskonst. Genom kupoler och kristaller kunde de få självaste himlen att skifta i färg för jubileets skull. En hel del är möjligt att åstadkomma gällande underhållning, så här 5000 år efter det senast storslagna jubileet, med ljusstrålar och påkostade tekniska anordningar. Sedan hade andra ingenjörer planerat att visa simultana förevisningar av hur det skulle se ut när stadens alla flygande farkoster skulle lyfta, på samma gång. Ett fullspäckt program med andra ord, som människor definitivt hade väntat länge på. Några av barnen gick omkring med specialglasögon som innebar att detaljerna på varenda byggnad syntes så tydligt att det blev en sorts inzoomning (ännu ett uråldrigt ord hade Amaryllis förstått). Naturligtvis skulle det vara lärorikt att se på vilka sätt staden hade vuxit de senaste 5000 åren och hur stadsdelar hade smält ihop, som i en framgångsrik sammanslutning.

Torget är som en enda roterande klocka. Ibland är det som om hela staden är byggd på en enda roterande klocka. Några barn längre bort utmanade varandra från de snurrande trapporna, om vem som kunde landa närmast mitten. Barnen balanserade på kanten för att sedan glatt hoppa mot mitten, som för att tävla om närmast till maskinisternas kontor. Vissa byggde till och med propellrar som ingenjörerna så småningom fick godkänna. Andra gjorde det bara för skojs skull. Men kopplingen mellan celastrianer och djuren hade nått en så kallad spirituellt nivå som inte heller verkade vara det normala i samhället längre tillbaka. Hur kunde så många människor inte ha förstått att om jorden de levde av blivit förgiftad blev också djuren och de själva det?

I början av det planerade jubileet skulle förstås alla invånare samlas på torget precis som vanligt. Människor skulle också ställa sig på utvalda plattor, som sedan skulle flyttas i olika nivåer vilket efter det ledde till den inledande klockringningen. Den som initierade hela jubileet. Tekniken är på många sätt fantastisk, och hela jubileet skulle handla om hur människor faktiskt med gemensamma lösningar hade hjälpts åt tillsammans. Många väntade redan på torget för att kunna smaka av vertikalodlarnas berömda mat. Amaryllis hade under hela sin barndom inte kunnat låta bli att fundera över frågan som historiskt verkade ha förbryllat människor: varför skulle de så länge hålla på med sina krig?

Visst kunde det vara en hel del Amaryllis knappast kunnat förstå sig på med hur det var långt Celastria fanns. Allt hon

visste var att om människor gett upp skulle den briljanta staden inte ha funnits och kanske hade ingen levt i fred. Krig och fattigdom, vad betydde det nu igen?

Vind i håret

Lena Söderström

Klockan var strax efter åtta på morgonen när Moa gick de sista trappstegen upp från tunnelbanan och rättade till axelbandet på ryggsäcken. En ljummen vind slog emot henne när hon klev ut på Nybrogatan och började promenera ner mot Nybroplan. Början av september och ännu en varm dag väntade. Nu när hon var tillbaka på jobbet började hon längta efter de svala, friska höstvindarna i oktober. När hon närmade sig Strandvägen möttes hon av det susandet ljudet från spårvagnen och rasslet från cykelbanorna. En mental genomgång av dagens möten och att göra-listor medan hon väntade på grön gubbe, sedan sköt hon ifrån sig tankarna på jobbet igen. Hon hade tid att njuta av morgonen ännu en stund.

Nere vid vattnet satte hon sig på en bänk i skuggan av lindallén med utsikt över vattnet och skärgårdsbåtarna. På torget en bit bort var det ännu lugnt, bara några frukostvagnar var öppna som sålde kaffe till strömmen av människor som var på väg till jobbet. En gitarrist spelade. Hon drog det långa, mörka håret över på axeln. Anton, hennes sambo, cyklade varje dag och kom med ständiga argument för att hon skulle göra det också. Själv skulle hon helst köra deras lilla elbil, den som hade ingått när de köpte sin bostadsrätt och som de använde för att åka och handla med. Men att hitta parkeringsplats i stan var omöjligt. Nej,

tunnelbana och spårvagn dög bra. Det gick trots allt fort, turerna var många och hon behövde inte trängas som man alltid gjorde förr. Hon blundade en stund och lyssnade på vinden i träden. Humlorna som surrade i busken bredvid henne. En kakafoni av samtal och mobilprat, men på avstånd, mjukt inbäddat i grönskan.

Hon hörde måsarnas skrik. En vindpust förde med sig lukten av fisk från Nybrokajen där fiskebåtarna sålde morgonens fångst till stadens restauranger. Hon slängde en blick på klockan och började promenera längs med vattnet. Hon mindes missnöjet i fiskeriföretagen för tjugo år sedan, protesterna. De opinionsbildare som försökte låtsas som att Östersjön var ett välfungerande hav, hur osannolikt långa de politiska debatterna var. Nu hyllade alla de politiska beslut och internationella samarbeten som hade möjliggjort omfattande och strikta fiskestopp, aktivt arbete för mindre utsläpp av miljögifter och samarbeten för att bevara hotade arter i Östersjön. Samarbeten etablerades mellan länder, regioner, myndigheter, kommuner, näringsliv, civilsamhälle och människor som bodde längs kusterna. Det fungerade. Nu hade fiskbestånden återhämtat sig, torsken kommit tillbaka och strömmingsfisket blomstrade.

Hon passerade båtarna som gick ut mot skärgården. De hade sin favoritö där, dit de ofta åkt när barnen var små. Hon vilade i tanken på saltstänkta vindar och vågor ett ögonblick. Kanske skulle hon föreslå att familjen skulle åka ut till skärgården i helgen.

Nu var det dags att svänga in mellan husen igen, hon behövde bara passera cykelbanan först. Men här fanns inget trafikljus, bara zebraränder i asfalten som de framrusande cyklisterna inte verkade ta någon notis om. Hon närmade sig övergångsstället och tvekade. Några cyklister i den långsammare filen, med ung man i täten, stannade. Hon började gå men fick hastigt backa undan när en cyklist i neonfärgad kroppsstrumpa på tävlingscykel drog förbi, bara decimeter framför henne. Mannen som stannat himlade med ögonen, skakade leende på huvudet och vinkade fram henne. Moa vinkade och log till svar, trots att adrenalinet rusade. Uppe på Narvavägen kämpade hon med att lugna andningen och få tankarna att fokusera på jobbet igen.

Hon hade förklarat för Anton så gott hon kunnat. Att hon inte hade cyklat sedan hon var barn. Hon kunde fortfarande se den trafikerade gatan framför sig. Bilarna som rusade fram, rädslan över att råka vingla ut i trafiken. Gatukorsningen och bilen som bromsade in med skriande däck. Cykeln som vinglade till under henne, asfalten som skrapade mot ansiktet. Mannen som kom farandes ut ur sin bil och skrek. Hennes föräldrar hade tröstat henne med att hon ju inte behövde cykla. Det var ändå lättare att ta bilen till skolan och träningen.

På jobbet hälsade hon på några kollegor. Svarade på frågor om sommaren. Bara bra. Ja, tågresan genom Europa hade varit ett välkommet avbrott, tid för vila och reflektion. De hade njutit av att se landskapen passera utanför fönstren, och de hade njutit av mat, dryck och de bekväma kupéerna. De tyckte att det var roligt varje gång de stannade i en ny stad

eller by och hon blev stolt när hon såg barnens självförtroende växa när de kunde göra sig förstådda på språken de kämpat med att lära sig i skolan. De hade också hälsat på några vänner som lämnat Stockholm och flyttat till ett av de små samhällen vid kusten som vuxit och blommat upp de senaste åren. Paret drev en restaurang och flera av deras grannar var fiskare eller arrangerade sightseeingturer för turister som ville se tumlarna som nu syntes överallt längs med kusten i Sydsverige.

Hon slog upp datorn, hämtade en kaffe och började jobba.

Klockan 16.15 slog Moa igen datorn, packade ihop rygg-säcken och sa hejdå till kollegorna. Tänk att hon alltid jobbade över. Men trots stressen trivdes hon, hon har äntligen hittat rätt efter att ha provat på olika yrken och vidareutbildat sig.

Hon klev på spårvagnen och såg Strandvägen susa förbi utanför fönstren. På badbryggorna vimlade det av ungdomar som dök i vattnet och barnfamiljer som plaskade vid den lilla stranden. Några barn lekte med en boll på bollplanen. Ganska mycket folk på uteserveringarna, i skuggan av träden. Hon hade inte bråttom hem egentligen, barnen var så stora nu. Hon rättade sig. Tonåringar är de nu. Mia som var 14 år var på väg till fotbollsträningen på cykel nu. Eller var det återbruksklubben idag? Oskar var i Vinterviken, eller kanske Hagaparken. Han, som fyllt 16 år, hade fått sitt första extrajobb med att plocka plommon och bär efter skolan. Om några veckor skulle han få plocka äpplen, hade de lovat. Som varje år längtade hon efter äppelsäsongen. Friska och saftiga Discovery, sötsyrliga Alice och, sedan i oktober, krispiga

Aroma. I bostadsrättsföreningens trädgård växer Ingrid Marie, men de skulle inte mogna förrän i november. Då kommer föreningen tända eldar och lyktor till kvällen och hela kvarteret kommer dofta äppelkaka när de firar skörden. Sedan några år tillbaka hade föreningen investerat i en syateljé bredvid snickarverkstaden där hon deltagit i sykurser med grannarna på kvällarna. De hade lärt sig att laga, lappa och sy om, och hon hade upptäckt att hon tyckte att det var riktigt roligt.

Hon steg av spårvagnen vid Nybroplan och gick runt länge mellan marknadsstånden. Köpte färsk strömming och morötter. Stod och tittade en stund på de mer exotiska frukterna: kiwi, mango och bananer. Nästa vecka skulle några vänner komma på middag, då skulle hon göra en lyxig fruktsallad, lovade hon sig själv.

Lagom tills att hon hade skalat färdigt morötterna, skurit dem och lagt dem i en kastrull, sköljt linserna och satt dem på spisen, hörde hon pipandet när ytterdörren låses upp.

"Hallååå, någon hemmaaaaa?" hojtade Anton vid dörren.

"Bara jag. Ungarna har inte kommit hem än."

"Åh, vad härligt det var att cykla idag, vilket väder", sa han och gav henne en puss på kinden. Istället för att svara plockade hon fram fisken ur kylan.

"Ska vi åka ut i skärgården i helgen?"

"Men vi skulle ju rensa förrådet?"

"Det ska bli så fint väder i helgen. Förrådet kan väl vänta lite till?"

"Kör till."

Anton hummade glatt hela vägen in i duschen.

Det krävdes lite övertalning, men till sist gick tonåringarna trumpet med på att följa med över helgen. De träffades på Raul Wallenbergs torg på fredagen efter lunch. Båten gled ljudlöst över vattnet förbi Djurgården och Gröna Lund. Hon lät blicken vila på Kvarnholmen, Nacka Strand och Fjäderholmarna. Oskar hade dragit fram sin kikare och innan de passerade Hasseludden hade han fått syn på en havsörn. Efter några timmar närmade de sig Gällnö brygga. Anton kom och ställde sig bredvid henne.

”Jag kilar i förväg, vi ses vid affären”, sa han med lurig blick. Mia och Oskar sneglade på varandra och fnissade. Vad var nu på gång?

När de hann ikapp Anton log han och bredde stolt ut armarna över fyra hyrcyklar som stod uppställda bredvid honom.

”Vi måste ju se mer av ööön”, tjoadе han. ”Vi kan ju inte BARA bada och fiska.”

Hon ryggade tillbaka, men visste att hennes reaktion inte var proportionerlig. Istället sa hon surt:

”Ska du låta barnen cykla utan hjälmar?”

”Nejdå, titta här.” Anton visade henne fyra hjälmar som såg helt nya ut, i en kasse bredvid honom.

”Ön är för liten för att cykla, vi kan faktiskt promenera!”

”Men om vi cyklar kommer vi längre och hinner se mer”, protesterade Mia.

”Snälla mamma.”

”Ja snälla, skärp dig nu. Det farligaste du stöter på här är en flakmoppe”, suckade Oskar.

Hon lät sig övertalas. Anton höll i hennes cykel och lade en hand på hennes axel när hon klev på.

"Jag tror inte att hjälmen sitter bra.

"Jodå."

"Någon måste gå med våra väskor till stugan."

"De blir hämtade nu, de levereras till stugan."

I ögonvrån såg hon hur en lådcykel susade iväg med deras väskor. De andra som klivit av båten hade för länge sedan försvunnit iväg på småvägarna. Den lilla asfaltsvägen är rak och jämn och tom. Hon knyter näven, öppnar den igen. Biter sig i läppen. Frammanar en vilja som trots allt ofta funnits där. Tar ett djupt andetag. Rullar fram cykeln lite, sätter upp foten på pedalen. Tvekar. Väntar. Trampar försiktigt. Cykeln får fart, vinglar till lite, hon är nära att ge upp och stanna. Men trampar lite till. Och lite till. Så rullar cykeln och kroppen minns, balansen finns där.

Landskapet passerar förbi, vinden viner runt öronen. Anton cyklar med ett stort leende bredvid henne och hon hör Oskar och Mia retas och skratta med varandra bakom henne. En doft av nyslaget gräs och blommor. Några fåglar flyger över hennes huvud, fjärilar virvlar i vägkanten. Axlarna sänks, hon drar ett djupt andetag och andas ut.

Sagan om hur vi förvandlades från konsumenter till medmänniskor

Eva Asplund

Det var en gång en mormor som älskade sina barnbarn över allt på jorden, speciellt den äldsta, Axel. Det är ju snarare regel än undantag, men det här var en mormor med alldeles särskilda förmågor, vilket kommer att visa sig. När Axel föddes år 2025 kände hon en stor lycka men samtidigt en enorm förtvivlan över tillståndet i världen. Fanns det över huvud taget någon framtid för honom och hans generation i denna kaotiska värld? Medan klimatet hotade att utplåna hela mänskligheten ägnade sig världens ledare åt att göra detsamma genom att bekriga varandra. Miljön offrades för att få ekonomisk tillväxt i all oändlighet. Det arbetande folket värderades efter hur goda konsumenter de var.

Axels mormor insåg att det här skulle ta en ände med förskräckelse och hon var fullt beredd att sätta stopp för galenskaperna. Hon upptäckte snabbt att politikerna var fullständigt fastlåsta i det ekonomiska systemet och att framtiden för dem inte sträckte sig längre än max fyra år. De måste alltså bytas ut. Sedan måste hon ju få ledande personer inom näringslivet att sluta jaga snabba vinster på miljöns bekostnad och tänka mer på framtiden. Hon konfronterad några pampar inom industrin, som borde ha pengar att satsa på en hållbar utveckling. Hon gav flera exempel på branscher som skulle komma att löna sig på sikt om de såg till att vara

först på plan. Men hon blev inte tagen på allvar och då var det inte värt att spilla mer krut på dem. De fick skylla sig själva. Återstod att få folk i allmänhet att ta saken i egna händer.

Hon fick hela klimatrörelsen att starta en gemensam kampanj på gator och torg för att sprida information om hur allvarligt läget var. Utsläppen av växthusgaser måste minska omedelbart. Många anslöt sig och förde budskapet vidare. Andra blev provocerade; de hade väl för fan rätt att leva som de ville! Efter en del munhuggande fann de för gott att vända sin ilska mot samhällets beslutsfattare. Gnistan hade tänts!

Det var så det började. Sedan dröjde det inte länge förrän landet fick en ny, ekologiskt inriktad regering. De tog omedelbart itu med inte bara klimat- och miljöpolitiken utan också bostadssituationen, matpriserna och förhållandena på arbetsmarknaden. De inrättade ett friår för alla som slutade skolan, då det var fritt att pröva på olika yrken eller fortsätta studera mot en fast månadslön. Allt som kompensation för den anpassning som krävdes.

Efter några år kunde mormor dra sig tillbaka för nu ångade maskinen på i den riktning hon önskat sin Axel. Och på något förunderligt sätt skedde liknande saker över hela världen. Under de tolv år hon bott i det lilla samhället långt från stadens stress och larm har hon hunnit vara med om en hel del. Industrijordbruket har delats upp i mindre gårdar. Småskaliga vindkraftverk, "väderkvarnar" gör bygden självförsörjande med el. Här har folk sedan länge vant sig vid att de måste samarbeta för att avvärja naturkatastrofer och själva skapa förutsättningar för ett gott liv. Nu är det många som lockas att bosätta sig där.

Den här dagen sitter hon och väntar på att Axel ska komma och hämta henne i bil. Han ska bara lasta några lådor med varor från den närmaste bondgården. Sedan ska de åka till stan för Axel vill gärna visa mormor hur hennes drömmar förverkligats där. Hon har bytt om till sina stadskläder och känner sig beredd när Axel dyker upp. Efter att ha kramats en lång stund tar hon plats i passagerarsätet i den vita skåpbilen. Hon njuter av det böljande landskapet som sveper förbi medan de samtalar. Plötsligt far de genom ett jättelikt industriområde; stora fula byggnader ligger utspridda i terrängen. Det här tycker inte mormor om. Axel, som verkar ha koll på allt som händer längs vägen, lugnar henne och berättar att de flesta lokalerna och lagerbyggnaderna står tomma. Storlagret, med högt i tak är på väg att göras om till skulpturverkstad. Andra kreativa krafter erbjuds att starta verksamheter både inom- och utomhus på villkor att de är kretsloppsanpassade. Det kan handla om att återanvända metallskrot och elektroniska grejer, handelsträdgårdar. Det är fritt att låta fantasin flöda. Pengar finns också, så det är bara att sätta igång. Det låter ju inte så dumt tycker mormor. Självklart ska man inte skilja på konstnärlig verksamhet och annan produktion. Med konstnärer på plats kanske det kan bli riktigt fräscht. Samtidigt bekymrar hon sig för hur det gick för de tidigare ägarna. Axel tycker att det är helt okej att de får lära sig leva sina liv precis som vi andra. De höll ju bara på att kränga ständigt nya modeller av bilar, vitvaror och vad det nu var. Mormor misstänker att det kanske inte har gått så smidigt som Axel framställer det, men det får hon kolla upp själv.

Det är glest mellan bilarna och resan går fort. De närmar sig redan stan. Axel håller sig till de stora trafiklederna eftersom många gator är förbehållna gång- och cykeltrafikanter. En del stråk har dessutom upplåtits för odlingar av både prydnads- och nyttoväxter. Väl nere i parkeringsgaraget i närheten av kulturhuset där Axel jobbar ställer han bilen på laddning och placerar varorna i kylrummet. Under tiden ser mormor sig omkring och upptäcker att garaget inrymmer flera bilpooler. Axel förklarar att de flesta valt den modellen för att slippa åka runt och leta parkering. Därför finns det knappast någon kantstensparkering. I och med att många gör så blir det både smidigt och bekvämt och antalet bilar har minskat avsevärt. Fast kollektivtrafiken funkar också smidigt och är förstås gratis.

Axel vill bjuda på lunch på kulturhuset eller "Huset" som han kallar det. Mormor hade nog behövt en paus men hon förstår att Axel måste tillbaka till jobbet. När de slagit sig ner vid ett ledigt bord upplyser Axel henne om att han har jobbat färdigt för idag för att kunna umgås med henne och visa henne runt. Hon blir orolig för att han då måste arbeta in tiden i helgen men han försäkrar henne att han gör sina trettio timmar i veckan så att det passar både honom och arbetsgivaren. Inga problem. Hon ser för sig en massa pappersarbete; vem ska kolla allas timlistor. Men så är det inte. På alla arbetsplatser strävar man efter att bygga upp ett ömsesidigt förtroende. Var och en ansvarar för sig och man litar på varandra. Axel ropar till sig sin närmaste chef, Robert, och meddelar vilka varor han fått tag på.

"Du måste hälsa på min mormor" säger Axel och Robban slår sig ner hos dem och tar genast ordet.

”Nu när folk har tid att utveckla sin kreativitet, träffas, gå med i bokcirklar, spela teater så är det här huset otroligt viktigt. Också för att utveckla den lokala demokratin. Det är här vi diskuterar hur vi kan använda den yttre miljön ... Förresten, känner inte vi varandra? Var inte du en av de där gamlingarna som stod och predikade om klimatet på Medborgarplatsen varenda lördag för länge sen?”

Mormor säger att så kan det nog vara, men hur har han hamnat här? Det blir en lång berättelse om hur han ställde in resan till Nice med kompisarna för att han fick en egen bostad i och med regeringsskiftet och egentligen inte hade råd att resa just då och förresten var det 40 grader varmt där. Så de hade åkt och bestigit Kebnekajse istället. Den upplevelsen drabbade honom så hårt att han började fundera över livets mening, och tänk om glaciärerna skulle smälta ner. Och så var det flickvännen förstås, hon hade fattat det där med klimatet och så ...

”Ja, nu är jag här och tycker att jag lever livet på det sätt jag vill. Jag driver två av matställena här och hyr en lokal i huset till min sambo som är modedesigner. Hon ändrar och syr om gamla kläder. Dit borde du gå; det var nog på dina gamla paltor jag kände igen dig, haha!”

Mormor blir inte alls stött. Hon kramar om Robban och känner sig uppriktigt glad. Glad för att det är nya generationer som formar om samhället. Mormor undrar lite försiktigt om de aldrig har besvär med stökiga besökare. Jodå, det verkar vara en bekant företeelse. Personalen i huset försöker arbeta som ett team oberoende av vem de arbetar åt, så när det händer finns det både vuxna och ungdomar som gör friåret i huset som tar hand om besvärliga situationer. Speciellt de senare känner ofta bråkstakarna från skoltiden

och är inte rädda att prata med dem. Tillsammans kan de komma fram till något som de störiga ungdomarna vill använda huset till. Eller också droppar de av. Axel som har seglat med stora fartyg vill likna personalen vid en besättning, där var och en gör det den är bra på för att de vill att skutan ska gå åt rätt håll.

Jobbigare verkar det vara med vissa vuxna som ser sig som förlorare i det nya samhället. De kommer till huset och skyller sin olycka på allt och alla som kommer i deras väg. Ofta har de förlorat pengar när de i sin girighet har satsat allt på börsen eller på företag som gått i konkurs. Det sätter verkligen den lokala demokratin på svåra prov. Några kostymnissar vid ett bord längre bort håller precis på att trakassera några ur personalen. De ser sig som utmanövrerade av det så kallade nya samhället trots att det är de som besitter den verkliga kompetensen. Alla andra är odugliga och pratar en massa smörja om att leva i samklang med naturen. Så där håller det på och till slut kan inte mormor hålla sig längre. Hon tycker att de ska använda sin kompetens istället för att bråka med personalen, som inte har med saken att göra. Hon känner förstås igen en av dem sen förr och påminner honom om att hon kommit med en massa innovativa förslag men att han då inte var tillräckligt kompetent att se att samhället var på väg att förändras. När han inser vem hon är grymtar han bara. Men mormor mal på. Hon berättar om projektet som Axel talat så varmt om och menar att där finns användning av personer som han, bara man är kapabel att driva företag i enlighet med målen för projektet. Och eftersom det här är en saga så slutar den med att alla ser sig som vinnare och vill medverka till att styra skutan mot en ännu ljusare framtid.

Allt detta

Arvid Eriksson

Det kalla duggregnet strilar mot rutan. De stora gummi hjulens monotona molande mot den grova asfalten lägger sig som en dov rytm under allt. Hoppet om framtiden, framgångar och motgångar flyter som ett töcken in och ut, någonstans mellan glaset, verkligheten och det hårda bussätet i mitten av bussen. Jag sitter ensam med chauffören.

Det har varit en lång dag på jobbet, men jag känner mig tillfreds. Med min insats, min roll, det jag har gett och det jag har fått tillbaka. Ett meningsfullt utbyte, en plattform för möjligheter. Ändå finns där en rastlöshet, en fråga om vad som ligger runt hörnet. Något spännande jag kan skapa. En frihet att bryta loss, att utvecklas, att bli bättre på att vara mig. Jag trivs i sammanhanget med kollegorna, känner mig hemma bland dem. Men Tim gör allt mer ansträngande. Han är stressig att jobba med, påträngande. Suck. Vilket ego. Alla dansar efter hans pipa, och jag orkar inte alltid hålla takten. Utanför står kören. Den står där ofta när jag är på väg hem. Samma plats på torget, samma ring av människor. De har regnjackor och verkar trivas i vädret.

De sjunger namn. Inga melodier, inga texter – bara namn. 'Sara... Vahid... Karin... Bo...' Någon sjunger för högt, en annan låter sprucken, men det gör inget. Rösterna blandas och blir till en väv som bär längre än den borde i regnet.

Det är mer än sång. Det är ett språk för något större. Att sjunga en främlings namn är som att hålla fram en hand, att säga: jag ser dig, du är del av oss. En omedelbar konst, gjord i nuet. Skör som droppar, men stark i sin självklarhet.

Körerna har vuxit fram ur kvarteren, ur föreningarna, ur människors längtan efter gemenskap. De bär inte bara toner, de bär ett tecken på vilken sorts värld vi lever i. En värld där det är tillåtet att göra fel. Vara synlig, bräcklig och finnas till som man är.

Jag lutar pannan mot glaset. Det vackra regnet strilar i rännor. Rösterna fyller bussen som om de sipprade in. Jag tänker på tillit. Hur vi har byggt det här samhället på något så skört. Inte lagar eller murar, utan tilltron till varandra. Det är märkligt egentligen, hur enkelt det är att förstöra tillit och hur lång tid det tar att bygga upp den. Jag undrar om det är vår största uppfinning – inte tekniken, inte systemen, utan själva idén att man kan lita på en främling. Att bussen faktiskt stannar när man trycker på knappen. Att rösten som säger ditt namn inte har en dold agenda. Tillit är som syre, knappt märkbar förrän den hotas. Världen provade andra vägar – kontroll, övervakning, rädsla – men till slut höll det inte. Tilliten kostar mindre och ger mer. Och ändå är den aldrig given. Den måste vårdas. En blick, ett erkännande, en kör som sjunger ditt namn. Små handlingar som påminner oss om att vi inte står ensamma. Det är okej att ha fel, att inte veta, att ändra sig.

Bussen passerar den gamla fritidsgården. Ljuset från entrén faller ut över parkeringsplatsen där några tonåringar står i en ring. Det är sent, men inte oroligt. Bara deras röster som

blandas med regnet. En vuxen står lite vid sidan, med händerna i fickorna, följer dem utan att styra, bara närvarande.

Jag vet inte riktigt vad en fritidsgård är, i praktisk mening. Men för mig var de alltid något mer. De fanns i varje stadsdel och by, som ett manifest för oss unga. Som grannskapets öppna hand, en inbjudan. Pedagogerna som ansvarade blev mentorer. Vuxna människor med nätverk, med tillgång till pengar och möjligheter. Vuxenkraft som stod bakom oss och sa: vi fixar det här. De visade vägar vi inte ens visste fanns. Kanske var det just det – inte själva byggnaden, inte aktiviteterna, utan den där vuxna handen i bakgrunden. Inte kontrollerande, inte förmanande. Bara redo att hålla fast när man höll på att tappa greppet.

Jag ser ungdomarna genom rutan. De lutar sig mot cyklar, skrattar åt något jag inte hör. Och den vuxne står kvar, nästan osynlig men ändå mitt i allt. En bro, en brygga, en språngbräda. Idén är lika briljant nu som då.

Hennes föräldrars hus i Norby glider förbi. Min gamla flickvän. Minnet stiger upp, inte klart men tillräckligt för att kännas i kroppen. Det var en tid när mycket förändrades, när oron långsamt övergick i något ljusare. Vi blev tillsammans just då, i den rörelsen. Vi reste söderut, till Kaspiska havet. Hotell med tunna gardiner som aldrig stängde ute ljuset. Doften av salt, av fuktig betong, av mat vi inte kände igen men åt ändå. Vi kände oss nästan oförskämt fria. Som om världen äntligen hade öppnat sig. Gränser som förut varit hårda och slutna hade blivit porösa, och det var som att vi för första

gången kunde röra oss utan hinder. Jag minns känslan av att möjligheterna fanns överallt, att vi kunde bli vilka vi ville, möta vem som helst. Kanske var det bara vår ungdom som lät oss se världen så, men känslan var verklig. Huset försvinner bakom träden, men tanken dröjer kvar: att allt detta inte bara var vårt äventyr. Det var början på ett annat sätt att leva tillsammans.

Regnet faller tungt. Bussen passerar parken. Jag skymtar uteserveringen. Det är fullt av folk. Slingor av ljus hänger mellan träden och kastar ett sken över långborden. Doften av kryddor och grill driver ut i kvällen. Ett band spelar på den lilla scenen. Gitarr, trummor, en röst som bär över sorlet. Alla sitter torra under taken. Ingen har bråttom. Prat och skratt blir en fond mot regnet och kvällsluften.

Grannskapet har byggts för möten som detta. Gångvägar leder hit. Kvällar fylls av musik, mat delas, samtal blir till trådar som vävs mellan människor. Parken är en självklar salong, öppen för alla. Vi lever nära varandra.

Vattnet är en tillgång. Vattnet rör sig i tre kretsar, möts och skiljs åt, renas och återanvänds. Som ett blodomlopp. Som källsortering för vatten. Jag såg det första gången i en modell – en genomskinlig låda där slingorna rann i stilla flöden. Så enkelt och självklart. Ett system som inte kräver uppoffring, bara samarbete och förändrade vanor.

På en öppen plats står två personer och gestikulerar. Deras röster bär över asfalten. Komposten, gissar jag. Eller något annat lika banalt. En trumma slår, långsamt, och deras ord

börjar falla i takt. Det ser nästan löjligt ut först, men jag har sett det förut. Konfliktverkstan. Ett forum där bråk inte tystas ner utan får ta plats. Där orden vävs ihop till rytm, tills man hör varandra igen. Vi har lärt oss något här. Att konflikter inte behöver lösas genom att vinnaren tar allt. De kan bli musik, ett sätt att minnas att vi är olika men ändå hör ihop. Oj, vad den ena verkar arg. Lycka till, tänker jag.

Jag drar jackan tätare om mig och märker hur tröttheten kryper fram. Jag minns hur det var förr, när allt gick för snabbt. Sociala medier, arbetsflöden, notiser som aldrig slutade pocka på uppmärksamheten. Det var som att själva stunden tömdes på saft, urkramad innan man hann smaka den. Nu är det annorlunda. Vi har hittat tillbaka till ett annat tempo. Ett där man kan vila i nuet utan att känna sig lat. Där stillhet inte är en brist utan en kvalitet. En värld där tystnaden får finnas utan att fyllas. Kanske är det därför bussen är en plats för tankar. Den monotona rytmen, regnet mot glaset, en kropp som får vila medan världen rör sig framåt. Ingen flykt, utan en del av livet självt.

På en vägg spelas en projektion. En film, sänd direkt från någon plats i världen där det är sommar. Barn i kortbyxor som kivas på en gata. Folk som lagar mat i stora grytor. Skratt, prat, någon som ropar efter en vän. Folk stannar till, trots regnet. Några fnyser, skakar på huvudet och går vidare. Andra står kvar en stund. Bilden är skarp, ljudet mjukt. Som en skärva av en annan vardag, mitt i vår egen. En påminnelse om att vi är fler än bara de vi ser här. Det händer varje kväll, på olika väggar runt staden. En parallell vardag, öppen för

alla som vill titta. Världen har blivit mindre. Och större. Samtidigt.

Bussen stannar. Dörrarna öppnas med det där tunga pysande ljudet. En kvinna kliver på, hon ser sig omkring, letar efter en plats. Jag nickar, flyttar min väska. Hon sätter sig bredvid mig. Vi säger ingenting först. Bara delar på värmen. Vid nästa hållplats reser jag mig, vi går av samtidigt. Regnet har tilltagit. Jag fäller upp mitt paraply. Hon tvekar en sekund, sedan kliver hon in under det. Våra axlar snuddar vid varandra. Ett ögonblick. Vi bär något gemensamt, om så bara för några meter längs den blöta gatan. Vi skiljs åt och jag tänker på alla små steg och små möten. En kör som sjunger ditt namn. En blick från fjärran. Ett paraply delat med en främling.

Minnen från skyskrapor

Carina Persson

Hunden bökade in sin nos under Eddas hand där hon satt framför datorskärmen. Det var dags för deras dagliga promenad. Kolla till hönsen. Utfodra fåren. Edda reste sig från datorn. Intresset för att ta reda på mer om olika historiska epoker hade börjat då hennes mormor berättade om sin barndom. Det var ett tag sedan hon dog. Numera var Edda själv lika gråhårig som mormodern.

Längs med promenadstråket till fåren och hönsen syntes skyskraporna i horisonten. Gröna klossar där folk jobbat, bott trångt, shoppat, druckit och ätit. Skriket, skrattat och sovit. Mormoderns samtal med Edda hade varit fyllda med detaljerade beskrivningar om den tiden. Då, innan växtligheten tog över de höga byggnaderna och ändrade deras färg.

Hunden var som vanligt några steg före Edda. Väl framme i hagen kom fåren fram i en klunga och ville ha mat när de såg hinkarna Edda bar på. Hon betraktade hagens vindpropellrar medan fåren åt. Alla häromkring levde nära naturen. El fick Edda från solpanelerna på hustaket, och rotfrukter och kryddväxter frodades i hennes trädgårdsland. Luftburna virus hade reducerats betydligt under de senaste decennierna. De typer av virus som tidigare lätt hade spridit sig mellan resenärerna i ett fullbokat flygplan, med följande trängsel på

akutmottagningar precis efter långa helger och semestrar. Gång på gång förundrades Edda över allt som verkligen gick att vända på, efter det hon läst om livsvillkoren där i slutet av förra seklet. Småskaligheten, inriktad på naturens egna premisser, gav önskad effekt. Nu levde hon och hunden med kalla vintrar och varma, fuktiga somrar.

Eddas hus med sina två rum var lagom stort för henne och hunden; det trygga sällskapet som höll koll på fåren som gav mjölk, ull och nya kullar. Hönsen, som bidrog med ägg och kycklingar. Allt det kunde hon både använda själv och byta till sig andra varor med. Leveranserna skickades med drönare mellan gårdarna. I morse hade en förpackning med mango dunsat ned framför hennes ytterdörr.

I den ödelagda stadskärnan odlades också användbara växter, både i och omkring skyskraporna. Plantorna frodades där, tog för sig av koldioxiden i luften, och skapade syre när solen kikade fram. Edda anmälde sig regelbundet till arbetspass i centrum, var med och rensade upp mellan de skyhöga rektanglarna. Tog bort skadeplantor och skapade mer utrymme för nyttoväxterna. Vindsuset var det som hördes mellan de gigantiska byggnaderna, medan frivilliga samlade in sådant som gick att återvinna och skapa något nytt av. Det fanns inget trafikbrus, något Edda läst om var ett stort problem inne i centrum innan allt vände. Frakter tvärs över jordklotet var ersatta med lokal produktion. Samarbetet mellan alla dessa små grupper av människor hittade ständigt nya vägar. De internationella giganterna till företag, som Eddas mormor berättat för henne om, syntes knappt till längre.

Hennes mormors minnen fick Edda bekräftade genom sina studier i historia. Översvämningarna. Det överbelastade elnätet. De allt mer ohälsosamma partiklarna i luften som sökte sig in i folks lungor och fäste sig där. Smittorna som snabbt frodades, tvärs över planeten. Folk lämnade till slut urbana centrum och påbörjade den självklarhet som hon nu levde i.

Ett tag jobbade Eddas mormor i en av skyskraporna. Hon hade sett alla uppkopplade människor jäkta förbi, försvinna in i hissarna, upp till korridorerna där kontorsdörrar öppnades och stängdes.

”Förr syntes havet från den här staden”, berättade mormodern en av de sista gångerna de träffades. ”De gamla berättade det för mig, när jag själv var barn. Men nu skymmer skyskraporna den utsikten.”

Hönsen och fåren var nöjda med matserveringen. Spatserade vidare i sin hage. Edda lämnade de geometriska silhuetterna bakom sig då hon och hunden vandrade hemåt igen. Hon såg fram emot mangon som väntade på henne i köket. Hunden längtade efter en skål med vatten och att sedan få slumra till på soffan.

Tack till författarna!

Denna novellsamling är resultatet av en utlysning i samband med mässan Framtidsglöd på Framtidsdagen 2025 i Uppsala. Novelltävlingen är ett samarbete mellan Uppsala:2030, Barnombudet, Uppsala Nya Tidning (UNT) och UUniCORN, Institutet för forskning om målkonflikter i hållbar samhällsomställning, vid Uppsala universitet.

Totalt inkom 23 bidrag till novelltävlingen och vi har valt ut tio av dessa som vi nu publicerar. Det vinnande bidraget publiceras i UNT.

Juryen bestod av *Pia Anderson*, grundare av Uppsala:2030, *Anna Sundström*, kulturchef för Uppsala Nya Tidning, *Andrea Othelius*, engagerad i WWF Sweden Youth och student inom utvecklingsstudier vid Uppsala universitet, samt *Mats Målqvist*, professor i global hälsa och föreståndare för UUniCORN vid Uppsala universitet. Samordnade novelltävlingen gjorde *Erica Magnusson*, kommunikatör vid UUniCORN.

Vi vill tacka för alla bidrag som skickats in! Det var en imponerande bredd och det är tydligt att ämnet engagerar. Tillsammans skapar vi positiva visioner om framtiden! En framtid att längta till!

Omställningen till ett hållbart samhälle behöver positiva målbilder. Vi behöver något att sträva mot, en idé om vart vi vill. Därför presenterar vi nu en novellsamling om en framtid att längta till! Här bjuder tio bidrag på olika visioner om hur en hållbar framtid skulle kunna se ut. Visioner som hjälper oss att tänka nytt och använda vår fantasi och kreativitet. Visioner som ger hopp och riktning!

Ett samarbete mellan:

UPPSALA:2030

UPPSALA
UNIVERSITET
UUniCORN

Uppsala Nya Tidning.

*För mer information om
novelltävlingen, scanna QR-koden*

